

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : PETRE BORSȘ

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 »
Pe 3 luni 8 »

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

Oheul Dâmboviței (Casa Cănuță)
Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

 Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Există, în drept, vre-o diferență între efectele naturalizării și acele ale recunoașterii calității de cetățean român, de Aurel Turcu.

Jurisprudența Română :

Inalta Curte de Casație și Justiție secția I : *Themistocle Țiulescu cu Primăria Capitalei.*

Idem : *Carol Forster cu Ministerul de finance.*

Idem : *M. Grigorescu cu C. P. Hagiescu și Smaranda M. Grigorescu.*

Curtea de Apel din București secția II : *Elisa A. Filotti cu Simion Michălescu.*

Idem secția III : *Dumitru Stanciu cu Anica V. Stanciu.*

Tribunalul județului Romanaș : *Ilie Popa Stan cu Ilie Becu.*

Tribunalul județului Fălciu : *Petrea Radion cu Primăria comunei Grumezoaia. — Bibliografii.*

Există, în drept, vre-o diferență între efectele naturalizării și acele ale recunoașterii calității de cetățean român ?

În numărul de la 25 Februarie a. c. (No. 9) al «Curierului Judiciar» tratând despre efectele naturalizării asupra copiilor minori ai celor naturalizați, am atins, în treacăt, chestiunea de a se ști, dacă, în drept, poate exista vre-o diferență între efectele naturalizării, și acele ale recunoașterii de cetățean român ; cu alte cuvinte, dacă exercițiul drepturilor civile și politice, dobândit de străini, în virtutea art. 7 din Constituție, produce alte efecte — mai întinse ori mai restrânse —

ca exercițiul aceluiași drepturi, dobândit de către Românii supuși altor state, în virtutea art. 9 din aceeași Constituție, și ne-am exprimat în sensul negativ. În adevăr, dacă înțelegem pentru ce Constituția a votat două articole în Constituție (art. 7 și art. 9), pentru acordarea aceluiași drepturi, în condițiuni diferite, acordându-le unora cu mai multă dificultate de cât altora, pentru motive ce le-am explicat aiurea¹⁾, nu înțelegem însă cum, în drept, se poate stabili o deosebire între «efectele» naturalizării și acele ale recunoașterii, și aceasta pentru două motive : 1) fiind-că și una și alta — naturalizarea ca și recunoașterea — sunt o conferire a naționalității române din punctul de vedere juridic, și 2) fiind-că în materie de

1). „Osebit de Români, cetățeni ai Statului Român, sunt câteva milioane de Români supuși protecțiunii diverselor State. Acești Români, deși sunt de naționalitate ungară (cei din Transilvania) austriacă (cei din Bucovina), rusă (cei din Basarabia), turcă (cei din Macedonia), în sensul *juridic*, strict determinat, sunt însă și de naționalitatea română prin indentitatea de rasă, eredită, limbă, moravuri și aspirațiuni. Ei aparțin oare-cum unei îndouite naționalități : Naționalității Statului unde se găsesc, prin raporturile legale cu organismul politic, și naționalității române prin legăturile bazate pe sentiment. E firesc ca unor asemenea indivizi să nu li se ceară condițiunile ce se cer celorlalți străini pentru împământenire. Fiind deja de naționalitatea română — în sensul arătat mai sus — nu au nevoie de cât de cetățenia română, și o pot dobândi, de îndată, prin o naturalizare de favoare, adică prin recunoașterea calității de cetățean român.

„Ei n'au de cât să se lepede de protecțiunea străină, și să stabilească între dânsii și Statul Român, pe lângă legătura de sentiment, și pe cea de drept“. V. lucrarea noastră „Despre dobândirea naționalității române“, pg. 62—63.

naturalizare, noțiunea naționalității nu trebuie luată în elementele ei morale și materiale. Când zicem dar *naționalitate*, nu înțelegem legătura de sentiment, ce există într'o aglomerație de oameni de aceeași rasă, având aceleași obiceiuri, aspirațiuni și aceeași limbă. Naționalitățile astăzi — în drept și în politică — depind de diviziunile factice, pe cari resboaiile și tratatele le-au tras pe harta lumii. Tot ce este afacere de sentiment, de rasă și de simpatie trebuie înlăturat, și lucrurile privite nu cum ar trebui să fie, ci cum sunt. Din moment ce un stat există, el imprimă o pecetie particulară fie-căruia din acei cari 'l compun și, fie-care dintr'nsii, se atașează de dânsul prin legătura juridică a naționalității¹⁾. Din acest punct de vedere fie-care trebuie să aibă o naționalitate și e liber de a o schimba dacă voește; și când e cestiune de desnaționalizare, ori de naționalizare, e vorba de naționalitatea în sensul acesta juridic al cuvântului. E oare nevoie să cităm exemple pentru a dovedi, că un Român din Bucovina, de pildă, ca și un austriac de acolo, pentru a dobândi naționalitatea română — naționalitatea juridică bine înțeles — cată, și unul și altul, mai întâi să se «desnaționalizeze», adică să rupă legătura juridică, ce exista între dânsii și Statul austriac, căruia aparțineau, și apoi să se «naționalizeze» conform legilor române, dobândind același drepturi civile și politice în România? De sigur că nu. O diferență dar din acest punct de vedere — o repetăm — nu există între recunoaștere și naturalizarea propriu zisă.

Iată ce zice și d-l C. G. Disescu, în cursul său de «Drept public român» (vol. II, pag. 511—512): «Până în momentul când recunoașterea a avut loc, Românul a fost de *naționalitatea* română, dar în sensul ultim (al legăturii bazate pe sentiment) al acestui cuvânt, adică între el și cei-l'alți Români din România, a existat numai legături bazate pe aceeași origină, comunitate de limbă și moravuri și aspirațiuni. Naționalitatea însă propriu zisă, în sensul juridic, el nu o capătă de cât în momentul recunoașterii, căci numai de atunci el începe să aibă raporturi legale cu organismul politic, numai prin recunoaștere el devine membru al Statului Român. Până atunci el era străin, nu avea față

cu Statul Român nici drepturi nici datorii politice. Până în momentul când spre exemplu Românul din Macedonia sau Transilvania a fost recunoscut, el nu datorează Statului Român serviciul militar și poate fi ori-când expulsat, extrădat. Probă, că art. 9 din Constituțiune *nu înțelege a crea o simplă declarațiune de stat în favoarea Românilor*, ci a stabili un *act de naturalizare*, dar de favoare, e că art. 9 zice: „printr'un vot al Corpurilor legiuitoare». Dacă Românul din celelalte state are virtualmente calitatea de cetățean român, art. 9 ar cere pur și simplu o înregistrare a cererii lui. Chiar în ipoteza art. 8 din codul civil e admis, că individul nu dobândește calitatea de Român de cât *pentru viitor, fără efect retroactiv, cu atât mai mult în ipoteza art. 9 din Constituțiune*, care nu recunoaște un drept, la care ar corespunde o datorie din partea Statului Român, de a'l considera ca cetățean, nici chiar din momentul ce face cererea. Recunoașterea e subordonată la un vot; dar cine zice vot, zice deliberare, libertate de acțiune.»

Așa dar, când se votează recunoașterea unui Român dintr'un stat vecin, prin acel vot nu i se recunoaște o «calitate preexistentă»; și ast-fel fiind cată să conchidem că în ce privește *conferirea naționalității române* — indiferent dacă aceasta se face prin calea recunoașterii sau a naturalizării propriu zisă — *efectele trebuiesc să fie aceleași pentru toți*. Să nu ni se zică, că e vorba de Români, de acei ce sunt deja de naționalitatea română prin legăturile bazate pe sentiment, identitate de origină, limbă și aspirațiuni, căci aceasta importă puțin. Nu de această «naționalitate» e vorba în materie de naturalizare, ori recunoaștere, care și ea e o naturalizare, dar de favoare, ci de *naționalitatea din punctul de vedere juridic*. Bine sau rău, în drept așa este.

Și cu toate astea s'au găsit senatori cari au susținut acuma câți-va ani, că copiii minori ai celor «recunoscuți» se pot considera ca și cum ar fi avut *ab initio* calitatea de Român în puterea unui efect retroactiv — închipuit — al recunoașterii — ca și cum § III din art. 7 nu s'ar întinde asupra recunoașterilor întocmai ca și asupra naturalizărilor, și care § era de prisos a se repeta în art. 9. Chiar d-l Disescu care ne-a demonstrat că recunoașterea, ca și naturalizarea, nu are efect

¹⁾ G. Cogordan, La nationalité au point de vue des rapports internationaux, ed. II, pg. 5.

retroactiv, afirmă, pur și simplu, în acelaș volum de Drept public Român (II, pag. 512) că recunoașterea odată admisă «nu e individuală» ca naturalizarea formal prevăzută în art. 7, § III; Inalta Curte de Casație s'a ferit de a stabili această diferență, (cum am arătat în articolul nostru precedent) și s'a conformat ast-fel principiilor relative la efectele legilor, cari trebuesc să fie aceleași pentru toți, fără osebire. În adevăr, dacă am admite că recunoașterea calității de cetățean unui Român dintr'un Stat străin se întinde de drept și asupra copiilor minori, de ce nu am admite aceasta și pentru copiii minori ai unei persoane naturalizate?

Așa dar conchidem :

1) Intre naturalizarea propriu zisă, și recunoașterea, nu există nici o diferență în ce privește efectele lor, fiind-că, și una și alta, sunt o conferire a naționalității române din punctul de vedere juridic; și una și alta acordă «exercițiul drepturilor politice» după cum se exprimă atât art. 7 cât și art. 9 din Constituție;

2) Dacă Constituanta în loc de un singur articol, a trecut două articole în Constituție (art. 7 și 9), cauza e că a voit să acorde Românilor o favoare, și anume dispensa de stagiu;

3) Dacă în art. 9 nu s'a trecut dispozițiunea § III din art. 7, este că legiuitorul a crezut superflui de a trece acelaș § de două ori, repetându-l și în art. 9;

4) Copiii minori, după legile existente, n'aū o pozițiune bine definită, fără osebire dacă sunt ai unui recunoscut sau ai unei persoane naturalizate, și cată o lege să intervie spre a le defini pozițiunea;

5) Dacă, în drept, o Curte de Casație ar stabili că recunoașterea are efect retroactiv asupra copiilor minori (cum a și făcut'o odată, fără a tăgădui aceasta pentru copiii naturalizaților; eară alte dați a tăgăduit'o pentru aceștia din urmă, fără a menționa de copiii recunoscuților), ori-ce minor ai unui naturalizat ar fi în drept să se prevaleze de acea deciziune dovedind numai: a) că art. 7 ca și art. 9 acordă aceleași drepturi politice și b) că produce aceleași efecte; și deci, modul cum se tranșează pentru articolul 9, cată să se aplice și art. 7 din Constituție (sau vice-versa).

Aurel Turcu.
Licențiat în drept

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE, SECȚIA I

Audiența de la 4 Februarie 1896.

Președenția d-lui GR. I. LAHOVARI, Președinte

Themistocle Țiulescu cu Primăria capitalei

Funcționari comunali.—Salariu.—Rețineri din salariu. Restituire.—Pensiune.

Dacă reținerile din salarii făcute funcționarilor comunali pentru pensiune se restituie acestora când chiar funcționarul a consimțit în scris să i se facă aceste rețineri.

Reținerile din salarii făcute funcționarilor comunali pentru pensiune nu se restituie când însăși funcționarul a consimțit în scris să i se facă aceste rețineri pentru pensiune.

Decisiunea No. 64/96.—Respins recursul făcut de Themistocle Țiulescu contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III cu No. 220/95.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l. consilier Ch. Pherekyde.

S'aū ascultat: d-l. avocat N. A. Papadat, care a asistat pe recurent, în dezvoltarea motivelor de casare, precum și d-l. avocat St. Cihosky, din partea Primăriei capitalei, în combateri

Curtea deliberând,

Asupra motivului invocat:

«Violarea art. 966 și 1092 c. c., căci suma reținută de Primărie, mi se reține fără cauză și ast-fel ea este supusă repetițiunei, iar pretinsa obligațiune ce Primăria pretinde că a'și avea-o față de dânsa, este nulă, căci acea obligațiune, fiind fără cauză, ea nu poate produce nici un efect. Causa obligațiunei lipsește întru atât în cât, nu este o lege, care să oblige pe funcționarii comunali și prin urmare să autorise pe primărie pentru a face rețineri asupra lefurilor.

Din violarea principiilor enunțate mai sus, mai rezultă că tribunalul dând sentința cu No. 220/95 a dat'o cu esces de putere și nici nu motivează pentru ce'mi respinge mijloacele invocate și resemate pe principiile enunțate mai sus».

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că Th. Țiulescu, recurent azi, a chemat în judecată pe primăria capitalei, cerând restituirea sumei de 945 lei, reținută pentru pensie din salariul său, pe timpul cât a funcționat ca tiitor de registre la oficiul stărei civile, reținere făcută în mod silit și nelegal; Că tribunalul judecând afacerea în apel după apelul făcut de primărie, a respins cererea lui Țiulescu pe motiv că din declarațiunea cu data de 22 Martie 1889, scrisă și subscrisă de numitul Țiulescu, se constată că el, acceptând funcțiunea a luat asupra i obligațiunea de a lăsa casei comunale pe fie-care lună, zece la sută din apunamentele sale, conform ordonanței din 27 Ianuarie 1887, și că temerea de a nu fi numit în acea funcțiune nu constituie o violență în sensul art. 956 din codul civil;

Având în vedere că din momentul ce tribunalul con-

stată în fapt că învoiala dintre Țiulescu și primărie de a i se reține din salariu pentru pensie nu i-a fost smulșă prin temere sau violență, această învoială de bună voie face lege între părțile contractante, și deci recurentul nu mai era în drept a cere restituirea sumelor de bani reținute de primărie; Că ast-fel fiind, tribunalul respingând cererea de restituire formulată de Țiulescu nu a violat întru nimic dispozițiunile art. 1092, și deci din acest punct de vedere, motivul este neîntemeiat;

Având în vedere că învoiala intervenită între recurentul Țiulescu și Primărie avea de scop de a face ca Țiulescu să beneficieze de dreptul la pensie;

Prin urmare obligațiunea luată de Țiulescu de a lăsa pe fie-care lună o parte din salariul său pentru pensie nu era întemeiată pe o cauză falsă, nici pe o cauză nelicită, întru cât sunt și legi cari acordă funcționarilor pensii, și nu s'ar putea susține că aceste legi se întemeiază pe cauze nelicite;

Că așa fiind nici art. 966 c. c. nu a fost violat și deci și din acest punct de vedere motivul este neîntemeiat;

Pentru aceste motive Curtea, respinge recursul, etc.

Audiența de la 13 Februarie 1893

Președenția d-lui GR. I. LAHOVARI, Președinte

Carol Forster cu Ministerul de finanțe.

Legea timbrului.—Restituire de taxe.—Prin cât timp se prescriu pretențiunile de restituire de taxe.

Legea organică a Curței de Casație.—Taxa de 20 de galbeni ce se depunea pentru un recurs înainte de legea timbrului.—Dacă în privința restituirei acestei taxe se aplică legea timbrului pentru prescripțiune.—De când începe o asemenea prescripțiune.

După art. 75 din legea timbrului orî-ce pretențiuni ale particularilor pentru restituire de taxe se prescriu prin trecere de trei ani din ziua când s'a efectuat perceperea.

În privința restituirei taxei de 20 de galbeni ce se depunea pentru un recurs, conform legii organice a Curței de Casație înainte de promulgarea legii timbrului, se aplică tot legea timbrului, ast-fel că cererile de restituire a unei asemenea taxe sunt prescrise dacă s'au făcut peste trei ani de la 1 Martie 1872, data când s'a pus în aplicare legea timbrului.

Decisiunea No. 61/96. — Respinsă cererea făcută de Carol Forster, de a i se restitui taxa de 250 lei ce a depus în anul 1871 pentru un recurs ce a făcut atunci în contra decisiunii No. 58/70 a Curții de apel din Craiova, secția II.

S'au ascultat, în camera de consiliu, d-l. avocat Aurel Dunca, din partea lui Forster, în susținerea cererii precum și d-l. avocat C. Popovici-Kosti, din partea Ministerului de Finance, intimat, în combateri.

Curtea deliberând:

Având în vedere că Carol Forster cere să i se restituie taxa de 250 lei depusă pentru recursul ce a făcut în anul 1871 contra decisiunii Curței de apel din Craiova

secția II cu No. 58/70, de oare ce nu s'a dat nici un curs aceluï recurs;

Având în vedere că după art. 75 din Legea timbrului orî ce pretențiuni ale particularilor pentru restituire de taxe se prescriu prin trecere de trei ani din ziua când s'a efectuat perceperea;

Considerând că de și taxa depusă în 1871 de către recurentul Forster nu a fost depusă în virtutea legii timbrului întru cât la acea epocă această lege nici nu exista, ci a fost depusă în baza art. 46 din legea organică a Curței de Casație ca taxă pentru recurs, însă cum această taxă a fost prevăzută și în art. 22 al. I din legea timbrului, reese că în cea ce privește cererile de restituire și de prescripțiune să se urmeze conform legii timbrului;

Considerând că legea timbrului a fost promulgată în țară la 1 Martie 1872;

Că de la acea epocă și până acum în anul 1896 când Forster a făcut cererea de restituirea taxei, a trecut mai mult de trei ani, și deci taxa fiind prescrisă cererea urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Audiența din 21 Februarie 1896

Președenția D-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte

M. Grigorescu cu C. P. Hagiescu și Smaranda M. Grigorescu

Omisiune esențială.—Când omisiunea este esențială.—Dacă omisiunea esențială atrage casarea unei hotăriri.

Când o instanță de fond omite de a discuta și a se pronunța asupra unui mijloc de apărare invocat de o parte litigantă, care dacă s'ar fi discutat putea să facă să se dea o altă soluțiune litigiului, acea instanță comite o omisiune esențială, și hotărîrea ei este casabilă.

Decisiunea No. 81/96.—Casată, în urma unei divergențe, decisiunea Curții de apel din București, secția III, cu No. 75/93.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l. consilier Gr. M. Ruiuciu;

S'au ascultat: d-l. avocat G. Meitani, din partea recurentului M. Grigorescu, în desvoltarea motivelor de casare precum și d-l. avocat B. Brătianu, din partea intimatului C. P. Hagiescu, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului II:

«Omisiune esențială».

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului rezultă că Smaranda Grigorescu, intimată în recurs, a fost chemată în judecată înaintea tribunalului de Ilfov de către fratele său, C. P. Hagiescu, tot intimat în recurs, ca să-i recunoască dreptul de proprietate pe jumătate din niște imobile urbane rămase de la părintele lor comun, și pe care le stăpânea Smaranda Grigorescu singură;

Că la această judecată a intervenit personal recurentul M. Grigorescu, soțul părâtei în scop de a-și apăra usufructul legal pe averea ce i se constituise zestre;

Că din decisiune rezultă că tatăl comun al reclamantului și al părâtei murind sub imperiul legii Carașea, și lăsând în urma sa două băieți și o fată, averea urma să fie luată de băieți cu obligațiunea de a înzestra pe sora lor;

Că în contra acestei dispozițiuni a legii mama lor a înzestrat pe Smaranda cu toată averea de moștenire, neluând nimic nici C. Hagiescu, nici fratele său acum decedat;

Că mai târziu Smaranda Grigorescu, voină a-și ipoteca imobilele sale la Creditul Funciar Urban și întâmpinând greutăți din cauza neregularității titlurilor sale, Constantin Hagiescu a declarat la grefa tribunalului Ilfov că renunță în favoarea surorii sale la drepturile de moștenire ce ar avea în averea tatălui său și a fratelui său, renunțare ce însăși Smaranda Grigorescu a recunoscut în instanță că n'a fost serioasă ci dată numai în scop de a-și îlesni împrumutul;

Că asupra întâmpinării soțului intervenind că el nu autorisă pe soția sa de a face în instanță mărturisiri ce tind a-și micșora drepturile dobândite prin acte legale, tribunalul a avut a deslega cestiunea validității mărturisirii Smarandei Grigorescu precum și aceea a renunțării lui Hagiescu în forma în care fusese făcută, și a hotărât că nu poate să țină seamă de mărturisirea Smarandei făcută fără autorizațiunea soțului său și că renunțarea trebuie să-și producă toate efectele sale;

Că în contra hotărârii tribunalului C. P. Hagiescu făcând apel, Curtea stabilește că renunțarea la o moștenire în favoarea altuia este pentru cel ce renunță o acceptare a succesiunii, iar pentru cel în favoarea căruia se renunță, o donațiune, și așa fiind, Hagiescu renunțând la moștenire a devenit proprietar pe jumătate din averea rămasă de la tatăl său și donându-i surorii sale, fără ca dânsa să facă o acceptațiune solemnă, și fără ca pentru această donațiune să se întocmească un act precum cere art. 813 c. c., Smaranda Grigorescu n'a putut dobândi nimic, rămânând Hagiescu stăpân pe partea sa de moștenire și pentru aceste motive Curtea a reformat sentința tribunalului, dând câștig de cauză lui Hagiescu;

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului se constată că, recurentul M. Grigorescu, intervenient ca usufructuar legal al zestreii soției sale, a invocat înaintea Curței de apel, în apărarea sa, între alte mijloace, că în ori-ce cas Hagiescu renunțând în favoarea unuia său a parte din moștenitori, și Curtea omite a se pronunța asupra acestui mijloc de apărare invocat de recurent;

Considerând că omisiunea ce face Curtea de apel de a discuta acest mijloc de apărare invocat de recurent este esențială, întru cât acest mijloc de apărare, dacă ar fi fost discutat, putea să facă pe Curte să dea o altă soluțiune litigiului dedus în judecata sa;

Că ast-fel fiind, acest motiv de casare este înteme-

iat și deci decisiunea Curței de apel urmează a fi casată.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta și cel-alt motiv de casare, Curtea, casează etc.

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA II

Audiența din 22 Ianuarie 1896

Președenția D-lui G. N. BAGDAT Președinte,

Decisiunea No. 21

Elisa A. Filotti, tutearea minorilor săi copii, cu Simion Michălescu

Autoritatea lucrului judecat.— Dacă o sentință corecțională are în civil autoritatea lucrului judecat.

Dacă poate fi considerată ca lucru definitiv judecat și pentru existența delictului și pentru culpabilitatea condamnatului.— Dacă partea vătămată se poate servi în civil într-o acțiune făcută contra condamnatului ca lucru judecat spre a fi dispensată de a mai dovedi faptele pentru a doua oară.

O sentință judecătorească definitivă, obținută în corecțională, are chiar în civil autoritatea lucrului judecat atît în cea ce privește existența delictului asupra căruia a intervenit, cît și în cea ce privește culpabilitatea condamnatului.

Ast-fel partea vătămată intentând mai în urmă o acțiune civilă contra condamnatului basată pe faptele cărî au făcut obiectul urmăririi corecționale, este dispensat de a mai dovedi aceste fapte pentru a doua oară, și judecătorii civili sunt datorî să le țină drept constante.

S'a ascultat: D-l N. Papadat, avocatul apelantei Elisa A. Filotti, în espunerea motivelor de apel și d-l C. Lecca, avocatul intimatului S. Michălescu în combateri.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Elisa A. Filotti, în calitate de tutoare a minorilor săi copii, în contra sentinței cu No. 201 din 1892 a trib. Ilfov, secția I civ. corecțională;

Ascultând pe părți;

Având în vedere actele de care s'au servit părțile în instanță, concludsiunile scrise date de părți și sentința apelată;

Având în vedere că acest proces are de obiect acțiunea intentată de Elisa C. Filotti în calitate de tutoare a minorilor săi copii prin care cere a fi condamnat Simion Michălescu, să-și restituie suma de cinci-spre-zece mii lei, sumă pe care numitul în calitate de Director al Eforiei Spitalelor Civile din București a pretins și a luat de la Anton Filotti, tatăl minorilor, acum decedat, pentru a face să se confirme asupra lui Filotti arendarea moșiei Batogu din județul Brăila, proprietate a Eforiei adjudecată asupra lui Filotti la licitațiune publică;

Avînd în vedere că tutearea întemeiază acțiunea intentată în numele minorilor săi copii pe decisiunea corecțională No. 366 din 1891 a Curței din Galați, prin care Simion Michălescu este condamnat la închisoare corecțională, fiind dovedit culpabil, că, prin înșelăciune săvârșită în prejudiciul lui A. Filotti, tatăl minorilor, a făcut pe acesta să-și dea și a primit de la dînsul, fără cauză licită suma de cinci-spre-zece mii lei;

Considerând că acțiunea publică s'a deschis și S. Michălescu a fost judecat pentru delictul de înșelăciune la o epocă (1891) când A. Filotti încetase din viață și din decizia prezentată nu se vede să se fi constituit copii minori ai lui Filotti parte civilă în procesul corecțional;

Considerând că fiind constatată că nu s'a constituit minorii Filotti parte civilă în instanța corecțională, apelanta este primită, în numele minorilor săi copii, să intente o acțiune pe calea civilă, în restituirea sumei de 15.000 lei deținută fără titlu de Simion Michălescu;

Considerând că este aproape unanim admis în doctrină și jurisprudență principiul că o sentință judecătorească definitivă, obținută în corecțional, are chiar în civil autoritate lucrului judecat atât în ceea ce privește existența delictului asupra căruia a intervenit, cât și în ceea ce privește culpabilitatea condamnatului, ast-fel că dacă partea vătămată va face mai târziu o acțiune basându-se pe faptele care au făcut obiectul urmăririi corecționale se găsește dispensată de a mai dovedi aceste fapte pentru a doua oară și judecătorii civili sunt datorii să le ție drept constante;

Considerând că din sus menționata deciziune corecțională, rezultând că A. Filotti tatăl minorilor apelanți a plătit lui Simion Michălescu suma de 15.000 lei, ce nu-i era datorită, că plata făcută de A. Filotti nu a putut să confere lui Simion Michălescu nici un drept asupra sumei de cinci-spre-zece mii lei, că, prin urmare Simion Michălescu, trebuie să fie condamnat să restituie minorilor copii ai lui A. Filotti suma de cinci-spre-zece mii lei, ce o deține fără cauză;

Având în vedere că Simion Michălescu trebuie condamnat către minorii copii ai lui A. Filotti să le plătească la suma de cinci-spre-zece mii lei, dobânda legală cu începere din ziua cererii în judecată (art. 1088 din c. civil);

Considerând că este inexact faptul invocat de Simion Michălescu că A. Filotti a figurat ca martor în procesul corecțional căci s'a probat Curței că A. Filotti încetase din viață în 1887 și acțiunea publică pentru delictul de înșelăciune s'a deschis în contra lui Simion Michălescu în anul 1888, deci este ne întemeiat Simion Michălescu când susține că minorii copii ai lui A. Filotti nu pot intenta contra-i acțiunea în restituirea sumei de cinci-spre-zece mii lei pe motiv că tatăl lor A. Filotti a figurat în procesul corecțional ca martor;

Considerând că a pretinde că martorii Doctorul Severanu, Dr. Constantinescu, Eliza Filotti, precum și ceilalți, raportând înaintea judecății în corecțional fapte pe care le știa de la decedatul Filotti, au reînviat persoana lui A. Filotti, care fiind ast-fel martor în propria sa cauză, nu ar putea reprezentații săi legali, astăzi să se constituie părți civile, este a se susține un lucru fără temei, căci dacă calitățile de martor și de parte civilă, se esclud reciproc apoi doctrina cere ca condiție esențială, prezența fizică a părții civile ca martor în procesul corecțional, ceea ce n'a avut loc, căci A. Filotti era mort înainte de punerea în mișcare a acțiunii pu-

blice în procesul în discuțiune, și fără de aceasta, instanțele (judecătorești) corecționale s'au basat pentru a condamna pe Simion Michălescu, nu numai pe deposițiile martorilor, ci pe o întreagă serie de fapte ce rezultă din circumstanțele în care s'a perpetuat acest delict.

Pentru aceste motive, Curtea admite apelul făcut de Elisa A. Filotti, în calitate de tutoare a minorilor săi copii, în contra sentinței cu No. 201/94 a trib. Ilfov s. I. în proces cu S. Michălescu.

(ss) G. N. Bagdat, A. Athanasovici, Al. Costescu.

CURTEA DE APEL DIN BUCURESCI, SECTIA III

Audiența din 12 Februarie 1896

Președenția D-lui G. N. BAGDAT, Președinte

Deciziunea No. 37

Dumitru Stancu cu Anica V, Stancu

Pământ rural. — Dacă să pot înstrăina prin testament și prin acte între vii și cui. — Dacă testamentul făcut de un sătean în favoarea soției sale prin care-i testează pământul său rural este nul. — De ce este nul. — La ce are dreptul văduva săteanului după legea rurală.

Pământurile date sătenilor după legea rurală nu pot fi înstrăinate nici prin testament, nici prin acte între vii de cât către comună sa și vre un alt sătean.

Ast-fel este nul testamentul făcut de un sătean în favoarea soției sale prin care-i testează pământul său rural întru cât văduvile sătenilor nu au drept, dupe legea rurală, de cât la loc de casă și grădină.

S'au ascultat: D-nii T. Seulescu, avocatul apelantului Dumitru Stancu, în desvoltarea motivelor de apel, și d-l I. Dimitriadi, avocatul intimatului Anica V. Stancu, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra apelului făcut de Dumitru Stancu în contra sentinței tribunalului Buzău cu No. 482/93 prin care i se respinge acțiunea intentată de el și de Biță Constantin Călin în potriua Anichi V. Stancu;

Având în vedere că prin acțiunea introductivă reclamații cer a se declara nul testamentul defunctului Vasile Stancu prin care lasă soției sale Anica V. Stancu toată averea sa și în consecință a fi obligată numita a le lăsa în deplină proprietate și posesiune averea imobilă a defunctului compusă din opt pogoane pământ rural împreună cu construcțiunile aflate pe densus;

Având în vedere că din desbaterile urmate, din concluziunile părților și din actele prezentate în instanță, rezultă că defunctul Vasile Stancu, sătean în proprietărit cu opt pogoane prin legea rurală din 1864 lasă soției sale Anica V. Stancu, în lipsă de copii, toată averea sa, prin testamentul autentificat de tribunalul Buzău sub No. 672/94;

Considerând că conform dispozițiilor art. 7 din legea rurală, pământurile rurale nu pot fi înstrăinate nici prin testament, nici prin acte între vii, de cât către comună sa și vre un alt sătean;

Considerând că art. 1 din legea din 1879 pentru menți-

nerea și esecutarea art. 7 din legea rurală, statornicește că invoirea dată sătenilor de a cumpăra pământuri rurale se mărginește numai în favoarea cultivatorilor săteni, cari ne fiind clăcași în anul 1864 nu au avut asemenea pământuri și este limitată la întinderea de pământ recunoscută unui fost clăcaș;

Considerând că din spiritul citatelor articole, precum și din desbaterile urmate cu ocazia votării legii din 1879 de corpurile legiuitoare, rezultă că intențiunea legiuitorului a fost ca pământurile rurale să nu poată fi dobândite de cât de săteni cari le cultivă ei înșiși;

Considerând prin urmare că pământurile rurale nu pot fi dobândite de cât numai de săteni, cari ar fi avut drept la împroprietărire în anul 1864 și numai în limitele întinderii de pământ la care ar fi avut drept la acea epocă;

Considerând că art. 4 din legea rurală din 1864 nu dă drept văduvelor fără copii de cât la locuri de casă și grădini;

Considerând că art. 1 din legea din 1879 declară nul ori ce act făcut în contra prohibițiunilor citate mai sus;

Considerând că nu se poate susține că văducele au aceleași drepturi ca și sătenii, de oare-ce faptul că locuiesc în sate și că au fost căsătorite cu săteni, nu le poate da însușirile cerute de lege pentru a dobândi pământuri rurale mai întinse de cât locuri de case și grădini, adică de a cultiva prin sine acele pământuri, și de a fi avut drept la o asemenea împroprietărire la 1864;

Considerând că în specie, Anica V. Stanciu nu a putut dobândi, prin testamentul soțului său, mai mult de cât întinderea de pământ la care legea îi dă drept, adică locul de casă și grădină și că restul pământului rural rămas pe urma defunctului urmează a reveni moștenitorilor săi naturali în specie apelantului Dumitru Stanciu;

Considerând că ast-fel apelul lui Dumitru Stanciu urmează a fi admis și hotărîrea tribunalului de prima instanță reformată.

Pentru aceste motive, redactate de dl. judecător V. Bossy, Curtea admite apelul etc.

(ss) G. N. Bagdat, Sc. Popescu, D. Giuvaru, V. Bossy.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ROMANAȚI

Audiența de la 13 Septembrie 1895

Președenția d-lui V. ANTINESCU, președinte

Sentința civilă No. 405

Ilie Popa Stan cu Ilie Becu

Urmărire.—Instrăinarea, de către debitor, a imobilului urmărit.—Dacă este nulă o asemenea instrăinare, când a fost făcută în urma afișării actelor de urmărire.—

Art. 514 din pr. civilă.

Este nulă ori-ce instrăinare a unui imobil urmărit, făcută de debitor în urma afișării actelor de urmărire.

S-au ascultat: d-nii avocați D. Celărianu și C. Dobrotescu, în susținerea apelului făcut de Ilie Popa Stan,

și d-nii avocați Răduț Părvulescu și C. Pavlide, din partea intimatului Ilie Becu, în combateri.

Tribunalul deliberând,

Asupra apelului făcut în termen de Ilie Popa Stan din comuna Leu, contra cărții de judecată civilă a județului de pace Dioști cu No. 493/95;

Având în vedere că obiectul acțiunii ast-fel cum sa formulat și susținut înaintea primei instanțe este cererea reclamantului, azi intimat, Ilie Becu, din comuna Leu de a se obliga părātu, azi apelant, Ilie Popa Stan, din acea comună, să-i plătească rodul unei vii ce iaă cules'o pe nedrept;

Având în vedere că apelantul în fondarea apelului său a susținut: 1) că actele prezentate de părți nu pot fi discutate pe această cale, că în acțiunea de revandicațiunea imobilului al cărui venit e și 2) că dânsa având posesiunea de mai mult timp lui i se cuvîne fructele acelei vii, iar nu reclamantului, care n'ar fi posedat nici odată;

Având în vedere că, în speță nu este vorba de o posesiune asupra unui imobil, ci de plata unui venit de imobil sau restituirea lui așa că discuțiunea titlurilor și dreptul de proprietatea imobilului este admisibilă;

Având în vedere că părțile cu titlu de proprietate a viei în litigiū, au prezentat apelantul actul de vînzare transcris de acest tribunal la No. 513/93 și reclamantul, ordonanța de adjudecare No. 2861/93.

Considerând că actul ce se opune de apelant reclamantului este transcris la 11 Iunie 1893 în urma afișării actelor de urmărire viei în litigiū (22 Martie 1893) el după dispoziția art. 514 pr. civ. este nul și prin urmare reclamantul e în drept cu ordonanța de adjudecare, care are efect retroactiv din momentul adjudecării a cere venitul acelei vii pe anul 1894;

Că așa fiind apelul făcut urmează a se respinge ca nefondat.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, respinge etc.

(ss) Victor Antinescu, N. Strelicescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI FĂLCIU

Audiența de la 20 Februarie 1896

Președenția d-lui EM. CERNĂTESCU, Președinte

Petrea Radion cu Primăria comunei Grumezoala

Drumuri comunale și vicinale.—Drumuri județene.—Ce drumuri cad în sarcina comunelor rurale.

Persoană juridică.—Comună rurală.—Primar.—Dacă primarul unei comune rurale, autorizat de consiliul comunal, poate contracta valabil, mai cu seamă pentru lucrări ce nu cad în sarcina comunei, când autorizația consiliului comunal nu a fost aprobată de delegațiunea județeană.

1) Drumurile comunale și vicinale cad în sarcina comunelor rurale, pe când cele județene cad în sarcina județului.

2) Comunele, ca persoane juridice, nu pot contracta prin reprezentanții lor legali, Primarii, de cât cu paza unor anumite forme, și numai pentru lucrări ale căror subsidii de plată sunt prevăzute în budget. Prin urmare, când primarul unei comune rurale contractează cu o

persoană, nu obligă pe comună, dacă autorisația consiliului comunal nu este aprobată de delegațiunea județiană, mai cu seamă când contractul se referă la o lucrare ce nu cade în sarcina comunei. Asemenea contracte sunt isbite de nulitate.

S'a ascultat: d-l avocat N. Cisman, în susținerea reclamațiunei lui Petrea Radion, precum și d-l avocat Gh. Petrovan, din partea primăriei, în combateri.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere că acțiunea lui Petrea Radion din orașul Vaslui are de obiect a se condamna pe Primăria comunei Grumezoaia din județul Fălciu, de a-i plăti suma de 3252 lei capital, oșebit 800 lei daune, plus cheltueli și plată de avocat;

Având în vedere că reclamantul susține că comuna Grumezoaia i datorește suma reclamată ca rest din lucrarea a parte din șoseaua Huși-Elan, conform contractului din 21 Septembrie 1895, ce a încheiat cu primarul acelei comuni, la care avocatul primăriei comunei Grumezoaia, opune: că primăria nu poate fi obligată la plata sumei ce se reclamă, fiind-că mai întâi șoseaua care s'a făcut, nu e din acele ce intră în sarcina comunelor rurale de a le face, de oare-ce e județiană; Că chiar de ar fi din acele care ar urma să le facă comuna, încă în specie primarul prin contractul făcut n'a putut obliga pe comună, întru cât n'a fost autorizarea consiliului comunal, aprobată de delegația județiană, cum impune legea comunală, cerând respingerea reclamațiunei și cheltueli.

Având în vedere că după art. 22 comb. cu 14, 16, 17 din legea drumurilor, cad în sarcina comunelor rurale numai drumurile comunale și acele vicinale, cari trebuie mai dinainte să fie determinate de autoritatea în drept; Că în specie însuși părțile contractante, recunosc că șoseaua ce s'a făcut între Huși-Elan e județiană, care cade în sarcina județului conform art. 3 din legea drumurilor, ci cu nimic nu s'a dovedit că ar fi din acele vicinale cum se susține de reclamant, prin urmare asemenea șosea nu intră în sarcina comunei de a o face, ci a județului.

Așa dar comuna nu poate fi obligată să plătească pentru asemenea șosea;

Că de și între reclamant și primarul comunei Grumezoaia există un contract cu data din 21 Septembrie 1895, prin care primarul a convenit a plăti o anume sumă pentru construirea acelei șosele în comptul comunei, dar aceasta nu poate obliga pe comună, fiind-că după art. 950 c. civ. necapabilul nu poate contracta, comunele ca persoane juridice nu pot contracta de cât cu anumite forme, și numai pentru lucrări a căror subsidii de plată sunt prevăzute în budget; lipsa de aprobare a delegațiunei județene a votului consiliului comunal, relativ la întrebuițarea banilor ce comună avea la casa de consemnațiuni, face ca contractele încheiate fără această autorizare să fie isbite de nulitate, și deci nu obligă pe comune, de și aș fost încheiate de primar, cu atât mai mult, cu cât comuna nu e datoare să contribuie la construirea și întrebuițarea căilor comunale și vicinale, (art. 22 și 23 din legea drumurilor din 30 Martie 1868), iar primarul nu poate

contracta de cât pentru lucrările comunale, și după aprobarea autorității comunale (art. 66 al. 8 legea comunală din 7 Maiu 1887);

Că în specie după lucrările aflătoare în dosarul No. 45/95 relativ la drumuri, arătat de avocatul comunei Grumezoaia, se vede că la 20 Septembrie 1895, consiliul acelei comuni, prin procesul verbal sub No. 43, autoriză pe primar să contracteze pentru construirea șoselei în cestiune, însă fără a fi aprobat acel proces verbal de delegațiunea județiană, primarul a doua-zi chiar, a format contractul cu reclamantul, așa că este în afară de lege angajamentul luat de primar;

Că chiar din punctul de vedere al regulei, că nimeni nu trebuie a se înbogăți și a se folosi în detrimentul altuia, nu poate fi admisibilă acțiunea contra comunei de oare-ce partea de șosea ce a construit reclamantul nu folosește comunei, și nici nu e din acele cari cad în sarcina ei, așa că densa nu trage nici un beneficiu din acea șosea, prin urmare din ori-ce punct de vedere, rezultă că acțiunea e nefondată, și cată să fie respinsă.

Apreciind și cererea comunei Grumezoaia pentru cheltueli, i se fixează suma de 20 lei.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător Gavrilescu, respinge... etc.

(ss) Em. Cernătescu, I. M. Gavrilescu și St. Ciuntu.

BIBLIOGRAFII

A apărut:

TRATATUL DE DREPT COMERCIAL

PARTEA III-a VOL. I

DE

C. N. TONEANU

Avocat, Galați

Se află de vânzare pe preț de 2 lei la autor în Galați, la librăria «Socec» în Bucuresci, «Șaraga» în Iași și la Tipografia Codreanu & Savoiu, calea Rahovei No. 5 București.

Asemenea partea I și a II-a pe preț de 10 lei ambele.

A apărut:

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

de

PROCEDURA CIVILA

coprinzând

LEGEA JUDECĂTORIILOR DE PACE

ACȚIUNILE POSESORIE

ACȚIUNEA IN REVENDICARE

ACȚIUNEA DE GRANIȚIUNE ȘI HOTĂRNICII

EXPROPRIAREA PENTRU CAUSA DE UTILITATE PUBLICĂ

de

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Se află de vânzare la Librăria Alcalay.

Prețul 12 lei